

**Скрибка І.Ю.,**  
здобувач третього (наукового) рівня вищої освіти,  
**Цимбал П.В.,**  
д.ю.н., професор,  
ПВНЗ «Європейський університет»

## **ВИКОНАВЧЕ ПРОВАДЖЕННЯ: ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Сьогодні цифрова трансформація є ключовим напрямом розвитку системи правосуддя та виконавчої влади України. У сфері виконавчого провадження впровадження сучасних інформаційних технологій підвищує ефективність виконання судових рішень, значно спрощує доступ громадянам до матеріалів виконавчого провадження, дозволяє усунути численні бюрократичні перепони при здійсненні діяльності з примусового виконання судових рішень; стрімка цифровізація механізмів примусового виконання є індикатором, який свідчить про проникнення сучасних інформаційних технологій у вказану сферу.

Означені процеси будуть забезпечувати виконавців дієвими процесуальними інструментами отримання відомостей про сторін виконавчого провадження, зокрема про їх майно, доходи, через забезпечення доступу до державних реєстрів та баз даних, які містять в тому числі і конфіденційну інформацію, що виключатиме потребу додатково контактувати безпосередньо з боржником, а це у свою чергу призведе до суттєвої економії часу, підвищить оперативність процесу виконання судових рішень.

Проблематика впровадження цифрових технологій у виконавче провадження висвітлена у наукових працях Білоусова Ю. В., Кожевнікової А. В., Соломко О. В., Щербак С. В., втім можна констатувати той факт, що досліджень з окреслених питань недостатньо і з огляду на швидку еволюцію цифрових технологій, їх інтеграцію у виконавчий процес, існує потреба у ґрунтованому науковому дослідженні аспектів цифрової трансформації галузі.

Щербак С.В., Кожевнікова А.В. слушно зауважують, що застосування електронних технологій та автоматизація процесів корінним чином змінює стандарти виконання, наглядно показуючи на практиці зменшення обсягу часу

на спілкування виконавця зі сторонами виконавчого процесу, в тому числі й вчинення відповідних виконавчих дій з участю сторін офлайн та переходу до більш прогресивних технологій, коли виконавчий процес може відбутися, не виходячи з кабінета виконавця протягом кількох годин після прийняття виконавчого документа до виконання в електронному режимі [6].

О. В. Соломко вказує, під автоматизацією виконавчого провадження потрібно розуміти здійснення процесуальних дій певним апаратним комплексом самостійно, тобто без втручання людського фактору або із мінімальним його втручанням. Найпоширенішою уявою про це, до прикладу, може бути автоматизація всього виконавчого процесу щодо стягнення боргів в цілому крок за кроком – автоматичне формування системою постанови про накладення арешту на грошові кошти боржника, автоматичне направлення її до банку, автоматичне списання коштів та їх розподіл, автоматичне перерахування їх на рахунок стягувача та автоматичне формування і направлення постанови про зняття арешту із коштів боржника [5].

Також, варто звернути увагу на ту обставину, що станом на сьогодні у Верховній раді України знаходиться проект закону №9363 від 07.06.2023 р., поданий урядом у зв'язку з необхідністю виконання Плану пріоритетних дій Уряду на 2023 рік, що був затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.03.2023 №221-р. [2], зокрема пунктом 486 Плану пріоритетних дій Уряду на 2023 рік передбачена розробка та подача законопроекту щодо внесення змін до деяких законів України щодо цифровізації виконавчого провадження.

Розпорядженням Кабінету міністрів України «Деякі питання цифрової трансформації» №735-р від 02.08.2024 р. визначено пріоритети цифрового розвитку органів влади, одним з пріоритетів визначено модернізацію автоматизованої системи виконавчого провадження, вдосконалення її програмно-апаратного, організаційного та технічного устрою, а також засобів, що забезпечують зворотний зв'язок з користувачами, включаючи забезпечення централізованого зберігання інформації про боржника, його майно, доходи та

кошти, отриманої державними та приватними виконавцями в ході здійснення виконавчих проваджень, а також забезпечення електронної інформаційної взаємодії між автоматизованою системою виконавчого провадження та інформаційними, інформаційно-комунікаційними, електронними комунікаційними системами державних органів, за реалізацію якого визначено відповідальними Мін'юст та інші заінтересовані державні органи [1].

Базовий нормативний акт у сфері виконавчого провадження, а саме Закон України «Про виконавче провадження» №1404-VIII від 02.06.2016 р., містить норми зобов'язального характеру щодо використання автоматизованої системи виконавчого провадження (АСВП) в ході реєстрації документів, які створюються в ході примусового виконання виконавчих документів, та фіксації процесуальних дій, які вчиняються виконавцями, як державними так і приватними в ході здійснення виконавчого провадження [3].

Ключовим цифровим інструментом виконавчого провадження станом на сьогодні можна вважати Автоматизовану систему виконавчого провадження (АСВП), яка забезпечує централізований електронний облік і обробку всіх виконавчих документів, у системі фіксуються всі процесуальні дії державних, приватних виконавців, так стаття 8 Закону «Про виконавче провадження» встановлює, що реєстрація виконавчих документів, документів провадження та фіксація виконавчих дій здійснюються саме в цій автоматизованій системі [3].

Наказом Мін'юсту від 05.08.2016 №2432/5 було затверджено Положення про автоматизовану систему виконавчого провадження, яка регламентує структуру та порядок роботи АСВП [4].

АСВП забезпечує об'єктивний розподіл справ, а саме автоматично розподіляє виконавчі документи між державними виконавцями, що запобігає корупційному фактору і забезпечує неупередженість при визначенні виконавця, відповідального за здійснення провадження.

У АСВП зберігаються всі матеріали виконавчих проваджень, формується електронний архів документів та фіксується вхідна і вихідна кореспонденція, центральна база забезпечує швидкий пошук інформації і підготовку

статистичних даних про роботу виконавців, за допомогою АСВП сторони виконавчого провадження (стягувачі та боржники) мають право отримувати інформацію про стан провадження, всі процесуальні рішення виконавців та службових осіб ДВС формуються за допомогою АСВП і посвідчуються електронним підписом уповноваженої особи.

Іншим, не менш важливим цифровим інструментом виконавчого провадження, є Єдиний реєстр боржників (далі - ЄРБ), що є відкритою базою даних та складовою АСВП.

ЄРБ представляє собою публічний онлайн-реєстр осіб, які мають невиконані майнові зобов'язання за рішеннями судів та інших органів, метою ЄРБ є оприлюднення інформації про боржників у реальному часі та запобігання відчуженню ними майна до погашення боргів, а правові основи функціонування реєстру закладені у ст. 9 Закону «Про виконавче провадження», Єдиний реєстр боржників адмініструється Міністерством юстиції та доступний безоплатно на офіційному веб-сайті міністерства і будь-яка особа може за прізвищем чи ідентифікаційним номером перевірити, чи значиться певна особа як боржник у реєстрі [4].

Підсумовуючи викладене, можна припустити, що у найближчому майбутньому виконавче провадження навряд чи зможе стати майже повністю електронним, глибоко інтегрованим з іншими системами (судовою, банківською, реєстрами), а громадяни зможуть ініціювати виконання і контролювати його хід онлайн, очно не відвідуючи органів ДВС.

Виклики, які постають при впровадженні цифрових технологій теж існують – це кібербезпека (захист персональних даних, запобігання кібератакам на АСВП), необхідність навчання кадрів новим навичкам, однак тренд є незворотним: цифрові технології стають невід'ємною частиною механізму виконання судових рішень, їх подальше впровадження сприятиме утвердженню верховенства права, адже забезпечить невідворотність виконання рішень суду швидко прозоро і зручно для всіх учасників процесу.

### Список використаних джерел

1. Кабінет Міністрів України. (2024). *Деякі питання цифрової трансформації* (Розпорядження № 735-р від 02.08.2024). Отримано з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/735-2024-%D1%80#Text>
2. Кабінет Міністрів України. (2023). *План пріоритетних дій Уряду на 2023 рік* (Розпорядження № 221-р від 14.03.2023). Отримано з <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-planu-priorytetnykh-dii-uriadu-na-2023-rik-221r-140323>
3. Україна. (2016). *Про виконавче провадження* (Закон № 1404-VIII від 02.06.2016). Отримано з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text>
4. Міністерство юстиції України. (2016). *Про затвердження Положення про автоматизовану систему виконавчого провадження* (Наказ № 2432/5 від 05.08.2016). Отримано з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0381-22#Text>
5. Соломко, О. В. (n.d.). *Цифровізація виконавчого провадження: що пропонує законопроект №9363*. Юридична практика. Отримано з <https://pravo.ua/tsyfro-vizatsiia-vykonavchoho-provadhennia-shcho-proponuie-zakonoproiekt-9363>
6. Щербак, С. В., & Кожевнікова, А. В. (2021). Діджиталізація виконавчого процесу. У Н. Ю. Голубєва (Ред.), І. С. Апалькова, & О. В. Сатановська (Уклад.), *Захист прав людини у цивільному судочинстві: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції ім. Ю.С. Червоного (м. Одеса, 17 грудня 2021 р.)* (с. 122). Фенікс. Отримано з <https://hdl.handle.net/11300/16015>

**Стамат В. М.,**

кандидат економічних наук, доцент,

**Шевчук Д. В.,**

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,

Миколаївський національний аграрний університет

### СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ЕЛЕМЕНТ КОМПЛАСЕНСУ В СТРАТЕГІЯХ МІЖНАРОДНОГО АГРАРНОГО МАРКЕТИНГУ

У сучасному глобалізованому світі бізнес дедалі частіше стикається з вимогами не лише фінансової звітності, а й соціальної відповідальності. Зростаюча увага до етичних стандартів, захисту прав людини, охорони праці та